

Visual Library Portal

Digitalisierung von Drucken des 17. Jahrhunderts

Thermarum Aquisgranensium, Et Porcetandarum Elucidatio, & Thaumaturgia. Sive Admirabilis earumdem Natura, & admirabiliores Sanationes

Quas producunt in usibus Balneationis Potationis

Blondel, François

[S.l.], 1688

VD17 23:239697E

CAPUT IX. De novo Potationis usu aquarum Thermalium

urn:nbn:de:s2w-3037

Balnea-
tionum
curæ lon-
gæ larèq;
extenta:

Advertant L. B. nos nullas hic observationes usu *thermo-balneationis* curatorum annotare; aliquas verissimas addituros Cap. 14. §. 1. Interim Sanati ipsi sunt vivæ observationes propriarum *Sanationum*, Vix est Civitas in Belgio, aut Imperio, Regnisque vicinis, in quâ non sint Cives aliqui, qui hisce Thermis, *Balneatione*, aut nunc earundem *Potatione*, aut utrisque congruè usitatis, non fuerint adjuti, aut alleviati, immò ad Antipodas usque: Vix adveniunt Infirmi, qui in morbis capite s. 6. & 7. recensitis, opem singularem non sentiant, v. g. Paralytici, Claudii, plerumque sanantur, & ambulant: Surdi, Muti, hi quandoque loquuntur, illi audiunt; omnes propitiante Apolline Supremo, non obstantibus *Thermo-mastigibus*, de quibus cap. ultimo.

Multa de *Thermo-Balneatione* diximus, plurima, tanquam scitu necessaria, addidimus, quibus lavandorum explerentur desideria, Superest nobis de *Thermo-Potatione* dicendum, & monstrandum, illam mirandis effectibus esse plenam, ac curativis qualitatibus pretiosam! Obganniant Aristarchi, Maledicentiæ eorum, falsa que de tractiones, tanquam Vetularum ineptiæ eliminanda sunt: non deerunt rationes, Authoritates, & experimenta quibus illam cordati Medici, & alii plurimi probabunt: Igitur.

C A P U T I X.

De novo POTATIONIS usu aquarum Thermalium.

De ther-
mopota-
tione
varii va-
riè.

INterno usui *Thermopotationis Aquisgranensis* idem accidit, quod olim mineralium aquarum acidularum, ac aliarum thermarum *Potationibus*: eum aliqui summis laudibus extollunt, omnique conatu in medicinâ introducere student. Alii vero, ad aliud extremum confugientes, omnino improbant, ac rejiciunt, jubentque è medicâ praxi exulare. Illorum multi solis Elogiis; horum plerique solis Obtrectationibus certant: Utrique acrius, quam pro aris & focis: Nulli eorum rationibus, quarum

quarum loco tuam plerumque nudam aucthoritatem obtudunt, omnique rationi potiore haberi volunt: sic sua quemque passio rapit, sic Phylautia triumphat.

Non in fidendum censemus, qui prætermodum rem quampiam evehunt, eo, quod ab aliis laudari, audiant: Sed nec is quoque, qui obtreccionibus ac maledicentiis eam proscindunt, non, quod ratione sibi, malam esse, confitet, sed quia sic fortè à principio falso præoccupatis visum est, ac turpe postea reputant, præconceptas semel nimis charas opiniones deponere, quibus ideo malunt mordicus ac pertinaciter inhzrere, quam novas, etsi magis probabiles recipere.

Unde hoc?

Hinc abusus maximi exurgunt; dum aliqui indiscriminatim, immo & inconsultis Medicis, non necessario, quandoque planè aduerso remedio, aut minus debite usurpato, sibi metipsis damnum inferunt. Non minus peccant, qui profuturum Multis thermalium aquarum in expugnandis morbis internum usum, solo cæca suæ passionis impetu absolute expunctum, atque abolitum volunt. Sed valeant hi & illi, & rationis immemores, ad ravim usque decertent.

Inde abusus.

Qui rationis sectantur iter, rectè in immodicos illos Encomiastas invehuntur: ipsi res ipsas absque mentis commotione, non, quod alii sentiunt, perscrutantur, atque demum suas opiniones, quas putant rationi consentaneas tueri conantur, extremis illis spretis, quæ à veritate ut plurimum recedunt. Eorum itaque qui ratione procedunt, aliqui usum internum *Thermopotationis* dissuadent, aut saltem suspectum reddunt, his passim rationibus.

Rationes impugnantium Thermopotationem. Nimius calor.

Prima. Arguunt thermales aquas nimium calefacere, atque earundem potu calidam hepatis & viscerum intemperiem induci, ac intendi calore thermarum, tum *Actuali*, tum *potentiali*: qua objectione maxime intricatur *Vulgus*, & à Potatione thermalium suspenditur.

Secunda. Quia aquæ thermales mineralia continent, quæ corpori nostro non sunt proportionata, nec salubria ut *sal, nitrum, sulphur, &c.* insuper nociua, & corrosiva

Contenta in iis mineralia.

ut *alumen, viriolum, &c.* immo maligna & venenata, ut *calx, gypsum, arsenicum, &c.*

Exficca-
tio.

Tertia. Oppugnant omnes aquas thermales, & dicunt, eas nimium exficcare, ex quo inferunt, humidum radicale absorberi, & hinc vitam minui.

Univer-
salitas.

Quarta. Ridet, eos qui iis utuntur: qui eas quoque habent pro medicina universalis; quis enim credet eas Antiquorum Panaceam esse? aut piscinam Judæorum probaticam?

Nonom-
nibus cõ-
veniëntia.

Quinta. Quia paucissimis conveniunt ætatibus v. g. non Senibus, non Pueris, &c.

Sexta. Arguunt minerarum earum inconstantiam & mutabilitatem.

Tepor.

Septima. Dicunt, tepidas eas bibi: tepiditatem autem ventriculi tonum relaxare, appetitum prosternere, vomitum concitare, &c.

Octava. Afferunt nullum affectum ab iis curari, qui à diætâ, pharmaciâ, aut chirurgiâ curari non possit.

Incertitu-
do mine-
ralium.

Nona. Allegant difficultatem, & incertitudinem explorandi mineralium naturas & mineras.

Remediũ
nocens.

Decima. Experientia volunt certum, plures usu interno thermarum lædi, alios ita male affici, ut agrè restitui possint, denique quosdam interimi, & mori.

Undecima. Novitatem remediũ increpant, præter ista fortè permulta alia obijciunt. quæ modo colligere non valui, semper facturus, ubi proponentur.

Thermo-
potatio.
fana est
medicina

Alii vero magni viri, & in medicina clarissimi, expertissimi longè aliter nobiscum sentiunt. *Thermopotationem* admittunt, & eam cum Cassiodoro *tantumquam delitiosam, sine tormento curam, sine horrore remedium*, pro variis infirmitatibus blandam ac salutarem medicinam commendant, & persuadent, aliis utpote ducti rationibus & experiëntiis. Ideoque consuetudinem servant Ægros suos ad thermas, ipsis notas, ablegandi, quas natura in variis Europæ partibus, & locis liberaliter elargitur: quibus aptè internè usurpatis, & congruè administratis in diversis affectibus, etiam deploratissimis quandoque morbis, per expertos doctosque Medicos

Ejus o-
peratio.

dicof